

першими керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій особисто [4, ст. 14]. Дана норма вказаного закону виступає процесуальною нормою по відношенню до конституційно закріпленого права громадян на звернення, тому що дана норма зобов'язує відповідного суб'єкта (суб'єктів) реагувати на відповідні звернення і давати на них обґрунтовану відповідь у зазначенні терміни.

Здебільшого, розгляд відповідних заяв та скарг відбувається за загальними правилами провадження. Потрібно наголосити, що ефективна реалізація права громадянина на звернення неможлива без чіткої нормативної регламентації процесуального порядку розгляду скарг, заяв і пропозицій. Тому, на сьогодні, загальні питання провадження з розгляду звернень громадян регулюються Кодексом адміністративного судочинства України, ЗУ «Про звернення громадян». Свою подальшу конкретизацію вони знаходять у підзаконних нормативних актах Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади.

Деяко складніша ситуація із адміністративно-забезпечувальними провадженнями у сфері реалізації громадянами свого конституційного права на мирні зібрання. Хоча й порядок сповіщення про проведення відповідного мирного зібрання здійснюється за загальними правилами, проте більш складнішим є процес розгляду даного повідомлення уповноваженими на це суб'єктами. Це пояснюється тим фактом, що на сьогоднішній день в нашій країні відсутній нормативно-правовий акт по врегулюванню даної сфери відносин. Тобто, відсутність відповідних процесуальних норм ускладнюють, або ж взагалі унеможливають реалізацію конституційного права.

Звідси, ми бачимо, що питання про роль процесуальних норм в адміністративно-забезпечувальних провадженнях є дуже важливим і доволі непростим. Оскільки, процесуальна норма однієї галузі права дуже часто забезпечує реалізацію декількох норм матеріального права із різних галузей, вона не у всіх випадках має змогу повно та всебічно здійснити забезпечення тієї чи іншої матеріальної норми.

Список використаних джерел:

1. Кузьменко О. В., Гуржій Т. О. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник / за ред. О. В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2007.
2. Авер'янов В.Б. Забезпечення прав людини у сфері виконавчої влади / В.Б. Авер'янов // Міжнародна поліцейська енциклопедія: У 10 т. / Відп. Ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондратьєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – Т.ІІ. Права людини у контексті поліцейської діяльності.
3. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141)
4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИМИ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЯМИ

Марчук Макар Петрович, ад'юнкт кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Сектор державного телебачення і радіомовлення (чи прямо чи у формі різних публічно-правових структур) існував та продовжує існувати у більшості правових, економічно і технічно розвинутих країнах світу (в тому числі в Англії, Франції, ФРН, Італії, в усіх країнах СНД тощо) [1, с. 172].

Цей фактор обумовлений ще й тим, що в демократичному суспільстві вважається цілком природним прагнення влади (і загалом, і окремих її гілок, спеціально створених структур) законним шляхом впливати на ЗМІ (особливо, аудіовізуальні) з метою використання їх можливостей для

вирішення тих завдань, які вона перед собою ставить та щоб належним чином продемонструвати реалізацію своїх зобов'язань перед суспільством [2, с. 29].

Однак, попри значну поширеність державного мовлення, на сьогоднішній день в правовій доктрині ще не вироблена єдина точка зору щодо того, яким воно має бути та яким чином відповідні телерадіоорганізації мають забезпечувати потреби громадян.

Деякі науковці притримуються думки, що воно має бути жорстко контрольоване державними органами та стояти на сторожі тільки інтересів влади, а не всього суспільства. Його фінансування має повністю здійснюватись на основі державного бюджету.

Класичним приклад такої контрольованої організації було телерадіомовлення Радянського Союзу. Але, попри існуючий фактор тотального контролю над організаціями телерадіомовлення, в ньому можна виділити й окремі позитивні риси. Серед них звертає на себе увагу те, що радянське телебачення і радіомовлення, за його безсумнівним авторитарним принципом функціонування в умовах партійної цензури, значною мірою несло відповідальність перед аудиторією за зміст інформації і за якість медіа продукту, що дозволяє характеризувати його як соціально відповідальне.

На думку сучасних дослідників, до якої ми також схиляємось, державні телеканали та радіохвилі повинні використовувати лише позитивні риси авторитарної моделі контролю за телерадіомовленням. А саме: відповідні телеканали мають примножувати та зберігати ті надбання, які неможливо зберегти на комерційному мовленні – кращі зразки вітчизняного театру, музики, кінематографу. «Роль державного телебачення має полягати в тому, щоб захищати національні традиції, історію і культуру ... Державний канал повинен бути більш респектабельним. Не повинно бути показу навіть фрагментів еротичного характеру, мінімізовано або повністю виключено демонстрацію проявів жорстокості і насильства у суспільстві та сім'ї». Це саме стосується й державного радіомовлення на якому повинна демонструватись висока культура ведучих та транслюватись лише кращі твори вітчизняних виконавців з як найменшим впливанням іноземного продукту.

Це в свою чергу означає, що держава повинна ставити для себе за головну мету в процесі такого впливу на сферу телебачення і радіомовлення забезпечити практичну реалізацію інформаційних прав і свобод людини та їх гарантій, передбачених спеціальними нормами. Адже, державні телерадіоорганізації в процесі своєї діяльності покликані вирішувати важливі завдання, основні з яких викладені у ст. 13 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

На нашу думку пріоритетним з цих завдань має бути виконання положення щодо створення програм для дітей та юнацтва, культурних і навчальних програм, оскільки воно спрямоване на виховання суспільно свідомої молоді, яка в подальшому сприятиме розвитку української держави та розквіту добробуту населення.

Крім того важливим є сприяння зміцненню міжнародних зв'язків України, зростанню її авторитету у світі.

Для забезпечення реалізації цього положення, необхідним є гарантування трансляції вітчизняних програм за кордоном, що може належним чином реалізовуватись тільки шляхом укладення угод між Україною та державами, на територію яких має здійснюватись трансляція українського медіа продукту, або ж приєднання до міжнародних договорів, які забезпечують свободу поширення інформації на території держав-членів. Про необхідність прийняття окремих актів спрямованих на зміцнення міжнародного співробітництва має повідомляти Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, адже саме на неї

покладено повноваження сприяти включенню телерадіоорганізацій України до світового інформаційного простору і здійсненню їх діяльності відповідно до міжнародних стандартів. Реалізація такого положення дозволить здійснити часткову реалізацію прав громадян України на інформацію навіть при їхньому тимчасовому перебуванні за межами держави.

Стосовно повноти і об'єктивності інформації про життя народу в державних електронних засобах масової інформації, то ми притримуємось думки, що їх рівень ніколи не буде повністю задовольняти інтереси ні глядачів, ні держави по тій простій причині, що вимоги громадян завжди будуть випереджати можливості діючих телекомпаній [2, с. 30], а публічні органи в свою чергу, не зацікавлені у збільшенні витрат з державного бюджету на функціонування та розвиток мовлення спрямованого на задоволення потреб всього населення України.

Ми також підтримуємо позицію, що необхідно впорядкувати відносини державних суб'єктів телерадіомовлення з аудиторією шляхом введення в Закон України «Про телебачення і радіомовлення» завдання про забезпечення прав телеглядачів і радіослухачів, якого в даний час в ньому немає. Вважаємо, що слід законодавчо закріпити в ч. 4 ст. 13 цього закону, що до основних завдань державних телерадіоорганізацій належить забезпечення прав телеглядачів і радіослухачів державних теле- та радіоканалів на чесну і неупереджену інформацію, на отримання різнобічних відомостей про події, що зачіпають їхні інтереси.

Таким чином, закон зможе захистити глядача і слухача від будь-яких форм тиску, використання психологічних та інших прихованих форм впливу.

Зазначимо, що перелік завдань визначений Законом України «Про телебачення і радіомовлення» не можна вважати вичерпним, адже коло повноважень таких організацій в більшій мірі залежать від того, яке місце вони займають в системі державного телерадіомовлення. В зв'язку з трансформацією такої системи постійно розширюється і коло здійснюваних завдань.

Та навіть для реалізації вже закріплених у законодавстві завдань щодо забезпечення прав і свобод населення України в телерадіоінформаційній сфері необхідним є розроблення надійного механізму відповідальності за порушення діючих норм.

Існуючі в законодавстві норми присвячені відповідальності за порушення законодавства України в сфері телебачення і радіомовлення на жаль є не конкретизованими та відсилочними, що ніяк не спрощує процедуру їх застосування.

З метою створення ефективного механізму, на нашу думку, повинні бути встановлені більш суворі обтяження для державних телерадіокомпаній за не належне виконання своїх першочергових завдань. Для цього в ст. 71 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» пропонуємо закріпити, що «при встановленні міри відповідальності та санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення суд має враховувати, що керівники державних телерадіоорганізацій повинні нести підвищену відповідальність порівняно з іншими суб'єктами».

Запровадження зазначених змін у законодавство, а також переосмислення ролі державних телерадіоорганізацій в напрямку як найбільш повного сприяння забезпеченню прав і свобод населення України сприятиме побудові такого суспільства, в якому основною складовою буде добробут його членів.

Список використаних джерел:

1. Мащенко І. Г. Телебачення України в 2 т. / І. Г. Мащенко. – К. : Тетра, 1998. – Т. 2: Телебачення de jure. – 200. – 528 с.

ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПРО ВИЗНАННЯ ІНОЗЕМНОГО ГРОМАДЯНИНА БІЖЕНЦЕМ, АБО ОСОБОЮ, ЩО ПОТРЕБУЄ ДОДАТКОВОГО ТА ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ

Посідинок Ярослава Анатоліївна, здобувач кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Будь-яка правова діяльність має ґрунтуватися на принципах. Розглядаючи поняття «принцип» з різних позицій, дослідники наукових сфер тим самим роз'яснюють його поняття, де засобом уточнення виступає формулювання видів та взаємозв'язків. До ознак поняття «принцип» відносяться етимологічні, гносеологічні, методологічні та ціннісні ознаки.

Слово «принцип» є похідним від латинського «principium» – і розуміється як «основа», «першооснова». Використання етимологічних ознак в науковому пізнанні є застосування принципів як підстав створення систем наукового пізнання: теорій, учень, концепцій, наук. Гносеологічний аспект змісту поняття «принцип» означає те, що воно виникло історично задля розуміння підстав створення систем наукового знання. Методологічний аспект змісту поняття «принцип» обумовлюється тим, що це поняття відбиває роль принципів як моделей розвитку наукового пізнання. Ціннісний – полягає в розумінні їх як ідеалів наукового пізнання, відображають мету пізнання і концентрують спрямування розвитку систем наукового пізнання.

В юридичній літературі існує чимало підходів щодо розуміння принципів права як певних орієнтирів у формуванні права. Одні тлумачать принципи права як основні ідеї, що відображають сутність типу права; другі вважають, що принципи – це об'єктивна категорія, яка зумовлює необхідність закріплення певного способу поведінки; треті вказують на те, що принципи є сферою науки, правової політики й правосвідомості; четверті пов'язують принципи тільки з нормативним змістом права; п'яті визначають принципи права як своєрідну систему координат, в рамках якої розвивається право, і одночасно вектор, який визначає напрямок його розвитку.

До ознак, що характеризують принципи права, відносять: регулятивність, спосіб матеріалізації правових принципів у праві, об'єктивну обумовленість.

Слід відзначити, що сьогодні немає єдності в підході щодо розуміння поняття принципів права. А.М. Колодій з цього приводу висловив таку думку: «наукова проблематика принципів права надзвичайно широка, її треба розглядати як із зовнішньої сторони, тобто досліджувати взаємозв'язок принципів права і економічних, політичних, та ідеологічних процесів, що мають місце у суспільстві, так і з внутрішньої, тобто з'ясувати роль і місце принципів права у правовій системі». Ці роздуми безумовно заслуговують на увагу, тому що можуть стати підставою для визначення принципів провадження про визнання іноземного громадянина біженцем та особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту.

Продовжуючи розмову щодо принципів права як явища соціального характеру, варто звернути увагу на той факт, що саме «в принципах права відображено відношення людей до права, як до соціальної цінності. В них, як у фокусі, сконцентровано відображається зацікавленість людей наділити своє право такими якостями, котрі задовольняли б їх потреби». На нашу думку, сказане можна віднести і стосовно провадження про визнання